

ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI (IEA) SÜRDÜRÜLEBİLİR İYİLEŞME RAPORU ÖZETİ

Sürdürülebilir İyileşme Raporu 6 önemli sektörde maliyetleri düşürücü tavsiyeler içeriyor. Bu sektörler; elektrik, ulaşım, sanayi, inşaat, fosil yakıtlar ve düşük karbon teknolojileri. Sürdürülebilir İyileşme Raporu, ekonomik kalkınma, daha fazla iş imkanı üretilebilmesi ve daha temiz enerji sistemleri konusunda tavsiyeler içermektedir.

- COVID-19 süreci ile beraber dünya 1929 Büyük Buhranı'ndan bu yana hiç görülmemiş ekonomik bir krizle yüzleşiyor.

Küresel enerji yatırımlarının, COVID-19 ve getirdiği ağır ekonomik şartlardan dolayı 2020 yılında %20 -yaklaşık 400 milyar dolar- azalması bekleniyor.

- Küresel karbon emisyonları 2020 yılında tarihi bir düşüş yaşadı.
- 2019 yılında enerji sektöründe 40 milyondan fazla insan istihdam edildi.
- Enerji sektöründe, 3 milyon insan COVID-19 sürecinde işini kaybetti ve 3-3,5 milyon insanın daha işini kaybetmesi bekleniyor. 17 milyon kişi elektrik üretimi ve dağıtımında, 20 milyon kişi fosil yakıtlar üretimi ve dağıtımında, 3 milyon kişi biyoenerji üretim ve dağıtımında istihdam ediliyor.
- G20 ülkeleri 2020 bütçelerini GSYİH'lerinin ortalama %7'si kadar revize etmek zorunda kaldılar.
- Yenilenebilir enerji kaynakları 2020 yılında üretimi artan tek enerji kaynağı oldu.
- Karbon emisyonlarının %8 düşerek 2010 seviyesine gerilemesi bekleniyor.
- OECD'ye göre, 1929 Büyük Buhranı'ndan bu yana ki en büyük daralma bu yıl yaşanacak. 2020 yılında küresel ekonominin %6 oranında daralması bekleniyor.
- Dünya çapında 300 milyon kişinin işini kaybetmesi ve 50 milyon şirketin faaliyetlerini ciddi manada kesintiye uğratması bekleniyor.
- Irak, Cezayir, Nijerya, Umman, Angola gibi fosil yakıtlara bağımlı ülkelerin hidrokarbon gelirlerinin %80 oranında azalması bekleniyor.
- IEA'nın 2019 yılı raporuna göre, Sahra altı Afrika'da 27 ülkede sağlık merkezleri ve hastanelerin %60'ında elektrikler yarıdan fazla zamanlı kesintiye uğruyor.
- 2020 yılı petrol talebinin %8;
Doğalgaz talebinin %4,
Kömür talebinin %8,
Elektrik tüketiminin %5
Nükleer enerji üretiminin %2,5 düşmesi bekleniyor.

- 2020’de dünya genelinde araba satışlarının %15, ticari araç satışlarının %22 oranında düşmesi bekleniyor. Otomotiv sektörü direkt olarak 11 milyon, dolaylı olarak 4 milyon kişiye istihdam sağlıyor. Dünyadaki arabaların yaklaşık 3’te 1’i 10 ve üzeri yaşta. Bu araçları, yeni sistem hibrit araçlarla değiştirmek küresel karbon emisyonunda %40 oranında bir azalmayı beraberinde getirebiliyor.
- Dünya genelinde çalışan her 4 kişiden 1’i sanayide istihdam ediliyor. COVID-19 krizi ile beraber alınan tedbirler doğrultusunda yakın gelecekte enerji verimliliği, tarımda reform ve verimlilik, geri dönüşüm gibi alanlarda yapılacak yatırımlar 10-18 milyon insan için istihdam yaratabilir.
- Enerji, enerji teknolojilerinde inovasyon, özellikle hidrojen, batarya ve nükleer reaktörlerde ve enerji depolamada yapılacak her 1 milyon dolarlık yatırım ortalama 3-8 insana istihdam imkanı sağlayabilir.
- Mesken binalarda ve sanayide enerji verimliliği için yapılacak yatırımlar ve güneş enerjisi yatırımları en çok istihdam yaratabilecek alt sektörler olarak dikkat çekiyor. Bu alanlarda yatırım yapılacak her 1 milyon dolar 10-15 istihdam yaratabilecek.
- Nükleer ve hidro santraller düşük karbonlu enerji tesislerinin büyük bir kısmını oluşturuyor ve düşük karbonlu kaynaklardan sağlanan elektriğin %70’i nükleer ve hidroelektrik tesislerden sağlanıyor. Toplam küresel elektrik üretiminin %30’u hidroelektrik ve nükleer santrallerden sağlanıyor. 2019 yılında 50 milyar dolar hidroelektrik, 40 milyar dolar da nükleer yatırımları için harcandı. Gelişmiş ülkelerdeki nükleer santrallerin %40’i 2030’a kadar faaliyet dışı kalacak. Fransa’da elektriğin %75’i nükleer güç kapasitesinden üretiliyor.
- Halihazırda dünya genelinde 130 GW kapasiteli kömür santralleri inşaatı bulunuyor ve 500 GW yatırımı planlanmış proje mevcut.
- Rüzgar ve güneş enerjisi küresel elektrik arzında 2019 yılındaki artışın %80’ini oluşturdu.
- IRENA’ya göre, 2019’da 5 milyon kişi güneş ve rüzgar enerjisinde istihdam edildi.
- Gelişmekte olan ülkelerin birçoğu kömür ağırlıklı enerji üretimine sahipler. Çin ve Hindistan’ın elektrik üretiminin %65-75’i kömürden sağlanıyor. Geri kalan Güneydoğu Asya’da toplam üretilen elektriğin ortalama %40’i kömür kaynaklarından sağlanıyor. 1 GW’lık bir enerji üretimi için kömür yerine güneş enerjisi ikame edildiği takdirde yıllık olarak 1,5 milyon ton karbon emisyonu azalması yaşanıyor.
- Temiz enerjiye geçiş için yıllık ortalama 80 milyar dolar ek yatırıma ihtiyaç var ve tüketici elektrik fiyatları ortalama %5 artacaktır.
- 2019 yılında dünyadaki elektriğin %36’sı kömür kaynaklarından %23’ü doğalgaz kaynaklarından sağlandı. Bu rakamın 2020 yılında ciddi oranda düşmesi bekleniyor.
- Kömür santralleri 1,7 milyon kişiye, gaz santralleri ise 900 bin kişiye istihdam sağlıyor.

- Hızlı tren ağlarının artırılması küresel emisyon oranlarının düşürülmesi için büyük bir fırsat sağlayacaktır. 60 bin km uzunluğundaki küresel hızlı tren ağında 420 binden fazla kişi çalışıyor ve inşası devam eden hızlı tren ağlarında ise 2,6 milyon kişi istihdam ediliyor. Kuzey Amerika'daki havayolu taşımacılığının %20'si, Avrupa'da %10'u, Asya Pasifik'te ise %8'i hızlı tren taşımacılığı ile ikame edilebilir. Enerji verimliliği açısından hızlı tren taşımacılığı ortalama olarak en az 12 defa hava ve karayolu taşımacılığından daha karlı. Eğer mevcut hızlı trenlerle yolcu kapasitesi %60 artırılsa bu 2030'a kadar 200 milyon ton daha az petrol tüketimini beraberinde getirecektir.